

SOKAKTA ALLAH'IN ZİKİRİ*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, seyyidinâ ve senedinâ ve mededinâ muhammedin ve âlihî, ve sahibihî, ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvan... Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh, ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtuhâ, ve külle muhdesin bid'ah, ve külle bid'atin dalâleh, ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*مَنْ دَخَلَ فِي شَيْءٍ مِنْ أَسْعَارِ الْمُسْلِمِينَ لِيُغْلِيَهُ
عَلَيْهِمْ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ، أَنْ يَقْذِفَهُ فِي مُعْظَمِ
مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، رَأْسُهُ أَسْفَلَ*

(ط. حم. طب. ك. ق. عن معقل بن يسار)

RE. 420/1 (*Men dehale fî şey'in min es'âri'l-müslimîne li- yugalliyehû aleyhim, kâne hakkan ale'llâhi, en yakzifehû fî mu'zamin mine'n-nâri yevme'l-kıyâmeti, re'sühû esfelehû*)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl...

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin selâmı, rahmeti, bereketi cümlelerinize üzerine olsun... Allahu Teâlâ Hazretleri ibadet ve taatlerinizi kabul edip dualarınızı, dileklerinizi ihsan eylesin... Sevgili Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ (*aleyhi efdalü's-salevâti ve ekmelü't-tahiyyâti ve't-teslîmât*) Efendimiz'in ehâdîs-i şerîfesini, *Râmûzü'l-Ehâdîs* isimli hadis mecmuasından okumaya devam edeceğiz.

Bu hadis-i şeriflerin okunmasına ve açıklanmasına başlamadan önce, evvelen ve hasasaten, Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin ruhu için; onun âlinin, ashâbının etbâının, ahbâbının ruhları için; sâir enbiyâ ve mürselîn ve cümle evliyâullahın ervâhı için; cümle hakka yakın kulların ruhları için; hasasaten ümmet-i Muhammed'in müşid ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyyemizin ve hulefasının, müridlerinin, muhiblerinin, tâbîlerinin ruhları için;

Okuduğumuz eseri te'lif eylemiş olan Hocamız'ın hocası Gümüşhaneli Ahmed Ziyâüddin Efendi Hazretleri'nin ruhu için; onun talebelerinin hocalarının ruhları için; řu okuduğumuz eserin içindeki malumatın, hadislerin bize kadar gelmesine emek sarf etmiş olan bütün âlimlerin, râvilerin, gayretli kulların, himmetli kulların, hatta basılmasına, ciltlenmesine çalışanların ruhları için; Uzaktan, yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere

Rasûlüllah SAS Efendimiz'e bağılılığından ve muhabbetinden dolayı şu meclise gelmiş olan siz kardeşlerimizin de âhirete intikal eylemiş olan bütün yakınlarının, sevdiklerinin, dostlarının, ruhları için; biz hayattaki müslümanların da Mevlâmızın rızasına uygun ömür sürüp, huzuruna sevdiği, razı olduğu bir kul olarak varmamıza vesile olması için; buyurun bir Fâtiha, üç İhlâs-ı Şerîf okuyup, öyle başlayalım!

.....

a. Fiyatları Arttırmanın Cezası

Dersimizin başında metnini okumuş olduğumuz ilk hadîs-i şerîfte Peygamber SAS buyurmuşlar ki:¹

مَنْ دَخَلَ فِي شَيْءٍ مِنْ أَسْعَارِ الْمُسْلِمِينَ لِيُغْلِيَهُ عَلَيْهِمْ، كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ، أَنْ يَقْذِفَهُ فِي مُعْظَمٍ مِنَ النَّارِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، رَأْسُهُ أَسْفَلَ

(ط. حم. طب. ك. ق. عن معقل بن يسار)

RE. 420/1 (*Men dahele fî şey'in min es'âri'l-müslimîn*) “Kim müslümanların aldıkları, sattıkları metaların fiyatlarında müdahalede bulunursa, onların fiyatlarıyla oynarsa...”

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.27, no:20328; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.XX, s.210, no:480; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.15, no:2168; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.30, no:10933; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.525, no:11214; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.125, no:928; Heysemî, *Mecmaü'z-Zevâid*, c.IV, s.181, no:6478; Ma'kıl ibn-i Yesâr RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.101, no:9737; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.300, no:22159.

Nasıl oynuyor? (*Li-yugalliyehû aleyhim*) “O metain, malın parasını daha pahalılaştırmak için, daha fazla paraya satılması için araya girer de ticarete fiyat arttırılmasına sebep olacak bir oyun oynarsa, (*kâne hakkan ale’llàh*) Allah-u Teâlâ Hazretleri üzerine hak olur; (*en yakzifehû fî mu’zamin mine’n-nâr*) onu cehennemden büyütülmüş bir azap ateşi içine atması, (*yevme’l-kıyameti*) kıyamet gününde...”

Nasıl? (*Re’sühû esfelehû*) “Başı aşağıya gelmiş olarak.” Tepetaklak, baş aşağı cehennemde içinde muazzam, büyük bir şiddetli azabın içine atması Allah’ın üzerine hak olur.

“—Sen misin müslümanların malıyla, fiyatıyla oynayıp ticaretini karıştıran!” diye.

“—Allah Allah, müslümanlık ticarete ne karışıyor?”

E kardeşim, müslümanlık hayat nizamı, hayatın her şeyine karışır. Evliliğine karışır, bekârlığına karışır, ticaretine karışır, ruhî meselelerine karışır, bedenî meselelerine karışır, sıhhatine karışır, içtimaî meselelere karışır, askerliğe karışır; karışmadığı şey yok! Karışmadığı şey olsa eksik olur.

Nizam, hayat nizamı, tepeden tırnağa tam. Dolaş etrafını bak bakalım bir eksik görecek misin? Her tarafı güzel, hiçbir eksiği yok. Dört başı mamur. Hiç harap tarafı yok, eksik tarafı yok.

Dünya sistemleri eksik. İktisadî meseleyi öne almıştır, aklını fikrini oraya takmıştır; dır dır dır, vır vır vır illa onu konuşur, aşırı gider.

Cinsî meseleleri esas almıştır, Freud gibi aklını oraya takmıştır. Her şeyi o gözle görür çünkü kendi gözünü o duygular bürümüş, öyle izah eder. Ananın evlada şefkatini, evladın anasına muhabbetini bile o gözle izah eder, şaşkın adam! İslâm'ı bilmiyor, temiz duygu ne demek bilmiyor. Biliyorum sanıyor. Böyle izah eder.

Kapitalizm öyledir, komünizm öyledir, Freudizm öyledir, Makyavelizm öyledir, şu izm öyledir, bu izm böyledir; İslâm öyle değildir. İslâm tamdır, her şeyine karışır.

Çünkü bir tarafta bıraksa olmaz. Allah, her tarafında:

“—Benim rızam şu taraftadır, böyle yaparsanız sevap olur; isterseniz yapın, isterseniz yapmayın!” diye hükmünü söyleyecek.

Peygamber Efendimiz de...

Peygamber Efendimiz'in zamanında insanlar fezaya gitmemişti. Ha şimdi gittiler; o halde İslâm hukuku, fezanın hukukunu da koyar, hepsini koyar. Çare yok. Çünkü hayatın dışında bir şey olmaz. İslâm hayat demek, hayatın tarzı demek.

Komünist bir türlü yaşıyor; git Moskova'ya, git Amerika'ya. Kapitalist bir türlü yaşıyor. Avrupa'ya git, Avrupalı bir türlü yaşıyor. Afrika'ya git, Afrikalı bir başka türlü yaşıyor.

Biz müslümanız, mü'miniz, Allah'a inanmışız, bizim kendi hayat görüşümüz var. Yemek yiyişimiz bir başka türüdür, el sıkışımız bir başka türüdür, selâm verişimiz bir başka türüdür.

“–Neden?”

Biz taklit etmeyiz. İki cihanın saadetini isteyen buyursun bizi taklit etsin. Çünkü Allah’ın yolunda gidiyoruz. Bu nizam, İslâm nizamı; tepesinden tırnağına, temelinden çatısına kadar Allah rızasını bulmak üzerine kurulmuştur. Fakihler onun için çalışmışlardır, alimler kitapları onun için yazmışlardır.

Gaye ne?

“–Acaba nasıl yaparsam Allah’ın rızasına uygun yaşarım? Nasıl yaşarsam tokadı yerim? Nasıl yaşarsam rıza-ı ilâhiyeyi kazanırım? Nasıl yaparsam cehenneme düşerim?”

Bütün mesele budur.

Burada büyük işaretler vardır; farzlar. Allah şuraya bir direk dikmiştir, bu farz; şuraya bir direk dikmiştir, bu farz... Buradan bu tarafa geçmeyeceksin, buradan böyle gideceksin, burası mecburi istikâmet, buradan sağa döneceksin, burada şunu yapacaksın, burada dikkat, burada dur, burada geri... Hep işaretleri vardır. O farzlara göre yaşarsan rıza-ı ilâhiyeye uygun olacak; hayat, İslâm hayatı böyle tanzim etmiştir.

İslâm’ın bütün hayat nizamı incelenirse ana esaslara indirilebilir. O esaslardan bir tanesi; –ibret gözüyle tetkik ederse insan, İslâm’ın ruhunu anlarsa, görür ki– İslâm’da kişinin başka bir kimseye zarar vermesi yok, başka bir kimseyi zarara uğratması yok.

لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ فِي الْإِسْلَامِ.

(*Lâ darara ve lâ dırâra fi'l-islâm*) kaidedir. Mecelle'de de yazılmış. Sadece benim kendi aklımdan uydurduğum bir şey sanmayın. Hani bu hocadır, bilmem nedir düşünmüş de böyle izah ediyor.

Mecelle'ye girmiştir:² (*Lâ darara ve lâ dırara fi'l-islâm*)

“İslâm'da zarar vermek yoktur.”

Hatta bir hoca efendiyi anlatıyorlar; *rahmetu'llahi aleyhi rahmeten âmmaten...* Bir çocuk sönmüş bir ampülü almış, patlatmış.

“—O belki bir işe yarardı çünkü tepesini çıkarırsın belki bir kap olarak kullanılır, bir işe yarar. Sen yapılmış bir şeyi neden kırdın?” diye talebesinden bir kimseyi cezalandırmış.

İslâm'da zarar vermek yoktur.

“—Efendim, ben kendim para kazandım, istediğimi yaparım, sen karışma, çekil kenara! Ben bu evi yaptım, şimdi bir kibrit çakacağım, yakacağım.”

“—Yapamazsın! İslâm'da yok.”

Malı korumak esası vardır, nesli korumak esası vardır, canı korumak esası vardır. Böyle bir takım esaslar vardır. Mukabele bi'z-zarar da yoktur, zarara zararla mukabele de yoktur.

² Mecelle, *Kavâid-i Külliye*, 19. Madde: Zarar ve mukabele bi-zarar yoktur (*lâ darare ve lâ dırâr*): Zarara karşı zarar vermek yoktur.

Filanca adam telaşlı telaşlı geldi;

“—Hocam, benim harmanıma bir kibrit çaktı, yaktı. Biliyorum o yaptı. Ben de şimdi onun harmanını yakmaya gidiyorum.”

Yapamazsın! Zarar da yok, zarar vermek de yok, mukabele bi’z- zarar da yok. Zarara mukabele edemezsin.

“—Ne olacak?”

Kadı efendiye gideceksin, diyeceksin ki:

“—Ben böyle bir zarara uğradım Allah’ın hükmünü istiyorum, mağdurum, bana adaleti sağla!”

Sağlarsa sağlar.

Sağlamadı... Allah kadıların kadısı, âdillerin âdili; sabret, bak gör, sonu ne olacak? İş mutlaka sabredeninin hayrına olur.

Onun için İslâm, ticarete de karışır; haram yemeyeceksin, yalan söylemeyeceksin, malını lüzumsuz methetmeyeceksin, alırken karşıdaki malı lüzumsuz kötülemeyeceksin, kendi borcun olursa çabuk vereceksin, kendi alacağın olursa karşıdaki adam sıkışmışsa müsamaha göstereceksin; böyle esasları var.

Ticarette bakarsın on kişi şebekedir. Birisi der ki:

“—Kazak satıyorum.”

Hacı efendi görür seni, saf, sakallı, yanına gelir:

“—Hacı efendi, kazak satıyorum çok ucuz, İngiltere’den gelmiş, şu kumaşın güzelliğine bak, ne kadar güzel, kaçak mal, çok kıymetli.”

Sen de kumaş lazımsa bakarsın. Bir tanesi daha yanaşır:

“—Vay be, ne kadar güzel kumaşmış, kaçta bu? Çok ucuz yahu.” der.

Halbuki o satıcının arkadaşı. Bir tanesi daha gelir:

“—Aman ya, bir tanecik mi, daha başka yok mu, ben de istiyorum.” der.

O da oradan karışır. Tabii ilk yanaşan adam bakar ki mal güzelmiş, gören herkes, beğeniyor. “Dur şunu alayım.” der. Halbuki kandırmaca. Mal yerli mal, “İngiliz malı” deniyor, kenarları kesilmiş, uydurma, aldatıyor.

İşte bu hadîs-i şerîfte anlatılan onun gibi bir şey. Müslümanların alışverişinde onların fiyatlarını arttırmak için dâhil oluyor, araya giriyor. Kendisi mal alacağından, satacağından değil. Veyahut öyle bile olsa, uygun değil.

Bir müslümanlık gitti bir kıza talip oldu:

“—Allah’ın emri, peygamberin kavliyle şu kıızı alacağım.” dedi.

O kıızı, nikâhına müracaat etmeyi sen de istiyordun. Şimdi edemezsin artık. O kardeşinin cevabı gelinceye kadar. Bakalım o ev, o kardeşine bir cevap versin.

“—Hayır, sana vermeyi düşünmüyorum.” desin, o zaman isteyebilirsin.

Yoksa daha o istemişken gidip “Ben de istiyorum.” diyemezsin, Peygamber Efendimiz yasak etmiş:

“—Kardeşinizin müracaat ettiği kimseye siz de müracaat etmeyin!”

Bir cevabı versin. Öyle şey yok.

Yaparsa ne olur? Para kazanacak, ucuz şeyi pahalı satacak, fiyatı arttıracak. Araya girip de fiyat kızıştırırsa artırım yaparsa kendisi bilir. Allah onu tepetaklak cehenneme atar.

Ama nasıl? (*Fî mu'zamin mine'n-nâri*) veya (*muazzimin mine'n- nâri*) “Cehennemde büyütülmüş, azabı şiddetlenmiş özel bir yere atar. Daha şiddetli bir yere tepesi aşağı atar.”

O arttırmak için yaptı, Allah-u Teâlâ öyle ceza verir.

Dürüst olacak. Ticaret dürüst olacak, karşılıklı anlaşmaya dayanacak, karşı tarafı zarara uğratmayacak, ne alan zarara uğrasın ne veren zarara uğrasın, normal bir şekilde yürüsün.

b. Sokakta Söylenecek Tesbih

Diğer hadîs-i şerîfe geçtik. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ Tirmizî, *Sünen*, c.XI, s.311, no:3350; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.491, no:2226; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.721, no:1974; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.379, no:2692; Hz. Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IV, s.27, no:9327; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XX, s.298, no:22155.

مَنْ دَخَلَ السُّوقَ فَقَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا
 شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ،
 وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ؛ كَتَبَ اللَّهُ لَهُ أَلْفَ أَلٍ فِي حَسَنَةٍ، وَمَحَا عَنْهُ
 أَلْفَ أَلٍ فِي سَيِّئَةٍ، وَرَفَعَ لَهُ أَلْفَ أَلٍ دَرَجَةً، وَبَنَى
 لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

(ط. حم. و ابن منيع، والدارمي، ت. غريب، ه. ع. طب. ك. حل. ض. عن سالم بن عبد الله عن أبيه)

(عن جده)

RE. 420/2 (*Men dehale's-sûka fekàle: Lâ ilâhe illa'llàhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü yuhyî ve yümît, bi-yedihi'l-hayr ve hüve alâ külli şey'in kadîr; keteba'llâhu lehû bihâ elfe elfi hasenetin, ve mehâ anhü elfe elfi seyyietin, ve refea lehû elfe elfi derecetin, ve benâ lehû beyten fi'l-cenneh*)

Taberânî'de, Müstedrek'de, Dârimî'de geçen bir hadîs-i şerîf, Ömer ibn-i Hattab'ın torunu babasından, dedesinden rivayet etmiş. Bu hadîs-i şerîfin daha benzerleri de vardır. Çarşıya gelince yapılacak dua hakkında.

“—Çarşıya pazara girerken de dua mı olurmuş?”

Olur ya... Yüznumaraya girerken dua olur, yüznumaradan çıkarken dua olur, abdest alırken dua olur, elini yüzünü silerken dua olur, yemeğe başlarken dua olur, yemek bittiği

zaman dua olur, yeni elbise giyerken dua olur, evden çıkarken dua olur, eve girerken dua olur, hanımının yanına girerken dua olur, uyurken dua olur, uyandığı zaman dua olur... Hepsinin, hepsinin duası vardır.

Bir insan çarşıya gider. (*Men dehale's-sûka*) "Kim ki çarşıya girdi, (*fekâle*) dedi ki..." Yâni, şu sözleri, şu duayı kim söylerse...

Ne diyecekmiş? Bakın hep bildiğiniz şey ama iyi hatırlınızda tutun:

(*Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l- hamdü, yuhyî ve yümît, bi-yedihî'l-hayr, ve hüve alâ külli şey'in kadîr*)

Bilirsiniz ama yazmazsanız karıştırırsınız. Hadîsi karıştırmak yok, Rasûlullah'tan nasıl duyduysan öyle ezberleyeceksin. Eklemek de yok, çıkarmak da yok. Aynen alıp yapmak uygundur.

(*Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l- hamdü, yuhyî ve yümît, bi-yedihî'l-hayr, ve hüve alâ külli şey'in kadîr*)

"Kim böyle söylerse, (*keteba'llâhu lehû bihâ*) bu söylediđi sözlere mukabil olarak Allah ona sevap yazar. Ne kadar yazar: (*Elfe elfi hasenetin*) Bin, bin hasene yazar."

Bin bin, milyon demektir. Bizim eski Türkçede de vardır; milyon kelimesi yoktu, böyle söylenirdi. Arapçada da vardır, bin bin sevap yazar, hasene yazar. Milyon, bin kere bin, bir milyon eder. Bir milyon hasene yazar.

(*Ve mehâ anhü elfe elfi seyyietin*) “Ve ondan bin bin günah siler.” Bir milyon günahını siler. Ama biz çok günah işliyoruz. “Tamam günahım kalmadı.” demeyin. Harama baktık günahdır, gıybet ettik günahdır, şöyle yapmadık günahdır, böyle ters iş yaptık günahdır.

İşte onlar siliniyor. Bir milyon günah silinir.

(*Ve refea lehû elfe elfi derecetin*) veya (*rufia lehû elfe elfi derecetin*) “Bin bin derecesini yükseltilir.” Milyon derece yükselir.

(*Ve benâ lehû*) veya (*büniye lehû beyten fi'l-cenneti*) “Cennette Allah ona bir köşk bina eder veyahut onun için cennette bir ev bina olunur.”

Çarşıya girip dua eden kimsenin hayrı, başka hadîs-i şerîflerde de var. Biliyorsunuz çarşılar insanların hırslarının coştuğu yerlerdir. Hırs var, para kazanacak.

Onun için bu hırstan dolayı aldatmacalar filan olur; yalan söylerler, yemin ederler, kötü malı iyi gösterirler, ayıbını saklarlar. Bakarsın tezgâhın önünde çok güzel meyveler vardır. Eve gelirsin, Allah Allah, hepsi çürük.

Nasıl oldu? Kese kâğıdının içinde mi vardı, yoksa şöyle el çabukluğuyla önden alır gibi yapın arkasından mı koydu? Ne yaptı? El çabukluğu, hokkabazlık onların hüneridir, bütün çürükleri doldurmuştur. Böyle çok hırslı kötü işler olduğu için haramdır. Aldatmaca yok, yanlış! Öyle çürük mal vermek yok.

İşte orada insan doğru oldu mu, gafiller arasında zâkir gibi olur, gafil insanların arasında o

gaflete düşmüyor, zikrediyor, kıymeti çok fazla olur. Cepheden kaçanların arasında mücahid insan gibi olur. Herkes savaştan kaçıyor, günaha giriyor, o çarpışıyor. Öyle olur.

Onun için çarşıya pazara böyle girin!

Çarşı şeytanın çok olduğu bir yerdir. Çok dolaşır orada, hırsları körükler, insanların günahlara girmesine sebep olur.

Tabi bir de bir şeyi söyleyeyim. Kadınlar çarşılara pazarlara giderler, eğilirler kalkarlar, çok açılır saçılırlar. Kadınlar onlara dikkat etsin. Pazarcılar onları alaya alırlar, dalga geçerler.

Şurada bira şişesi; oradan lıkır lıkır bira içer. Ondan sonra bir bağırır, bir tartar. Ondan sonra lıkır lıkır bir daha içer. Allah ıslah etsin. Böyle şeyler çok olur.

Gitmeye mecbur değilse oğlunu göndersin, kocasını göndersin. Mecbursa, tesettürüne riayet etsin, eğilirken kalkarken otururken seçerken dikkat etsin, çok günahlı şeyler olur. Şeytan orada cirit attığı için dualarla giden insanın sevabı çok oluyor. Allah'ı anarak gidiyor, Allah'a dayanarak gidiyor, Allah'ı düşünerek gidiyor.

Şimdi o sözlerin mânasına geçelim. Mânası neymiş?

(*Lâ ilâhe illa'llâh*) “Allah'tan gayrı mâbud yok. (*Vahdehû lâ şerîke leh*) O tektir, tek başınadır, mülkünde yegânedir ve şerîki nazîri yoktur, ortağı yoktur. Bu mülke bir başka ortak, bir başka ilah yoktur, tektir, bir tanedir.”

“—Hocam, eski Yunanlılar Olimpos Dağı diye bir dağdan bahsediyorlar, Zeus diye bir herif orada tepede duruyormuş. Ondan sonra kadın erkek bir sürü tanrılar varmış...”

Masal! Masaldan öteye büyük günah, bir sürü şey safsata! Allah tektir!

Onlar kavga ederler, birbirlerini kıskanırlar, Zeus başına yıldırımlar yağdırırmış! Bu safsataları ne öğretirsin millete? Yunan felsefesi, yunan felsefesi, yunan felsefesi; bu mu felsefe? Olacak şey mi ya? Öğreteceksen doğru düzgün şey öğretsene millete...

Kur’ân-ı Kerîm’de buyuruluyor ki:

فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ

(يونس: ٣٢)

(*Femâzâ ba’de’l-hakkı ille’d-dalâl*) “Hakkı bırakırsa insan ne olur? Ancak dalâlete düşer, sapıtır.” (Yunus, 10/32)

Haktan ayrılırsa insan nereye gidecek? Hakkı bıraktı, eline başka hak geçer mi?

İnsan İslâm’dan sırtını döndü mü Allah onu rezil kepaze eder. Masallarla uyutur insanı. Sen İslâm’dan yüz döndürürsün, Allah seni Yunan’ın sözde felsefesine mahkûm eder.

Bak ne kadar çirkef adam, ne kadar dönek! Ne ahdi var, ne bir şeyi var. Bizimkiler orada anlaşmaya gidiyor. Biz gazetelerden okuyoruz. Gidiyoruz onun felsefesini öğreniyoruz. Hani öğrettiği şeyler bari bir şeye benzese.

Yunan felsefesi, Yunan felsefesi... Başına çalınısın felsefeleri!

Neymiş? Filozof dedikleri adamın ahlâkını okuyorsun, hayatını okuyorsun. Yüzün kızarıyor, homoseksüel bilmem ne! Bu adam mı bana rehberlik edecek? Bu adam mı benim aklıma yol gösterecek?

Tevbe estağfirullah! Bu adam benim pabucumun boyayıcısı olamaz. Uğursuz eline pabucumu değdirtmem, ne diye değdirteyim? Benim pırıl pırıl imanım var. Bak benim imanım çarşıda pazarda bile ne tavsiye ediyor?

Ben dürüst bir insanım, Allah'tan korkan insanım, âhireti düşünen insanım, pırıl pırıl insanım; benim öyle safsatayla işim yok.

Millete Yunan felsefesini, Yunan klasiklerini, Yunan tiyatrosunu dayatırlar; ondan sonra kık kık gülerler. Yunan tiyatrosu onların dini tiyatrosudur, dini ayinlerinden çıkmıştır.

Putperestliğe mi dönüyorsun? Puta mı taptıracaksın milleti?

“—Efendim, herkes aklını kullansın, isteyen yapsın isteyen yapmasın.”

Doğru, öyle ama devletin güzel şeyleri teşvik etmesi lazım; ahlâkı, âdâbı, akli, mantığı, doğruyu, güzeli tavsiye etmesi lazım. Zaten ona zorladığın zaman bir de insanların çoğu gelmez.

Neden?

Nefis var, şeytan var. İlla birbirinin cebinden çalmak ister, öldürmek ister, almak ister, hırsızlık ister, arsızlık ister. Onları engellemek

için sen bir kere devlet politikası olarak ahlâkı esas alacaksın. Öyle pırıl pırıl, temiz, saf (düsturları) esas alacaksın, halkı yetiştirmeye çalışacaksın. Kurtarabildiğini kurtarabilirsin, bir kısmı zaten yine çürük çıkar.

Ama bir de bunu esas alırsan... Bir ara öyleleri çıkmış; “Bunları esas alalım!” demiş. Öyle herifler, herif-i nâşerifler çıkmış ki;

“—Efendim Türk ırkı bozuldu, bilmem başka ırktan damızlık insan alalım!” demişler.

Demişler bunu, delillerini gösterebilirim. Bu kadar sapık insanlar çıkmış.

Bize ne düşüyor?

Biz de aptal olmayalım. Ne yapalım dünyanın her yerinde dolandırıcı vardır, dünyanın her yerinde çete vardır, mafya vardır, insanı aldatırlar. İstanbul’da da vardır. Bir dolaş Sirkeci’de, şurada burada.

Adam cüzdanı yere atıyor, köşe başında bekliyor. Anadolu’lu saf, geliyor bakıyor, yerde bir cüzdan var, eğiliyor alıyor. Şıp başına dikiliyor. “Cüzdanı aldın!” diyor, “Ver, benim cüzdanım o.” diyor. Tabi kızarıyor, utanıyor. Yerden aldı.

Sana ne? Senin olmayan şeyi ne alıyorsun?

İslâm’da öyle bir şey yok. Ancak gelen birisine diyecek ki; “Bak burada bir şey var.” Alırsa, ancak ehline teslim etmek üzere olabilir. Tabi utanıyor bu. “Çıkar onu.” diyor. İşte çıkarsa bile yok. “Başka şey de vardı, dur arayacağım.” diyor.

İki üç kişi başına toplaşıveriyorlar. Ondan sonra aramak bahanesiyle adamın cüzdanı da gidiyor. Bir deyim vardır; “boynuz umup kuyruktan olmak” diye. “Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olmak” diye.

Yerde bulduğu cüzdandan bir şey alayım, derken ceza olarak kendi cüzdanı da gidiyor. Aldatan çoktur, aldanma!

Bu dünyada felsefî bakımdan aldatan çoktur, fikrî bakımdan aldatan çoktur, ticarî bakımdan aldatan çoktur. Gözümüzü açacağız!

Hayat mücadeledir, doğru. Bu mücadelenin en büyük kısmı fikrî plandadır. Şimdi düşman devletler bize doğrudan doğruya gelse dese ki; “Ben sana para vereceğim, sen Rusya’nın ajanı ol.” Adamın kanına dokunur, yapmaz, “Ben ajan mıyım?” der.

Ama o adamlar düşünürler derler ki;

“—Ortaya bir felsefe koyalım, birazcık tutar tarafı olsun, o felsefeyi telkin edelim, adamı kazanalım, fikren kendimize benzetelim, çalıştırırız.”

Beyinlerini yıkar, öğretir. Öyle işte bak:

“—Patronlar işçileri istismar ediyor, kapitalistler şöyle, bilmem neler böyle. İşçiler birleşiniz!” bilmem ne filan, tatlı gelen şeyler.

Derken adam tabi onun bir numaralı taraftarı olur. O zaman ona para da verirler, memleket karmakarış karışır.

Bak biz hiç kimsenin hakkı geçmesin istiyoruz,
“Aldatmaca yok.” diyoruz.

Peygamber Efendimiz SAS;

“—İşçi çalıştığı zaman, akşam alınındaki teri kurumadan hakkını verin!” diyor.

İşçinin daha teri kurumadan; “Al paranı kardeşim.” diyecek. Vereceğini önünden konuşacak, akşam verecek; İslâm böyledir. Çalışmak şerefli bir hizmettir.

الْكَاسِبُ حَبِيبُ اللَّهِ.

(*El-kâsibü habîbu'llâh*) “Kesbeden, çalışan insan Allah’ın sevgili kuludur.”

Bizim dinimiz öyle. Başkasının sırtından geçinmek kötüdür. Dilenmek fena bir şeydir. Çalış, istersen yük taşı ama alınının teriyle kazan.

Bizim dinimizde işçiliğin de hukukuna dair güzel fikirler en kârlı şekilde mevcuttur, en dengeli şekilde patronu da hizaya getirir işçiyi de. Her bakımdan güzeldir.

İşte onları bırakırlar; onları bırakınca gider bir örümceğin ağına tutulur gibi tutulurlar. Pır pır, pır pır pır pır şaşkın kelebek avare gezerken o örümceğe yem olur.

Gözümüzü açalım. Gözümüzü açmak da tabii kolay değil de... Önce ihlâs ile Allah’a dua edelim. Bak “hacet namazı” diye bir namaz var. Abdest alırsın, iki rekât namaz kılarırsın, Peygamber Efendimiz’e salât u selâm getirirsin, dua edersin:

“—Yâ Rabbi! Ben senden şunu diliyorum.” diye, dileğini söylersin.

Hiç kıldın mı bu namazı?

“—Kılmadım.”

Senin hiç ihtiyacın yok mu, dileğin yok mu?

“—Olmaz olur mu hocam, bir dakika içinde bin tane dilek geçiyor içimden, ne ihtiyaçlarım var...”

E usûlü ile Allah’tan istesene.

“—Önce neyi isteyelim?”

“—Yâ Rabbi! Bana hakkı hak olarak göster, beni hakka uydur.

Bâtılı bâtil olarak göster, beni bâtıldan koru.” de.

Çünkü bâtil boyanır süslenir, takar takıştırır, sürer sürüştürür, çıkar karşına. Bakarsın, uzaktan hoşuna gider, doğru sanırsın. Hak dobra dobra, dosdoğru durur, tenezzül etmez; herkes onun kıymetini anlayamaz.

Onun için Allah’tan isteyin ki hakkı göstereyim. İnsan şaşırırdı mı din yolunda bile şaşıyor kardeşlerim.

Doğru yolda gidiyorum sanırken bile yanlış yol tutturur. Şunu yaparken yapmamaya başlar, bu vazifeyi ihmale başlar, ana yoldan sapar.

Onun için önce Allah’a yalvaralım:

“—Yâ Rabbi! Benim ön fikrim yok, peşin fikrim yok, nefsimin bir ihtirası yok. Senin rızanı istiyorum, senin rızan neredeyse hak neredeyse

bana onu göster, beni ona uydur. Bâtıl neyse ben de ondan uzak durmak istiyorum. İçindeysen bile çıkacağım yâ Rabbi! Göster, anlayayım, çıkacağım.”

Böyle yapmamız lazım.

Demek ki insan çarşıya girince *Lâ ilâhe illa'llah*, “Allah’tan gayrı ilah yoktur, O’nun şerîki, nazîri yoktur, ortağı yoktur.” diyecek.

Ortağı yoktur sözünden bak bu kadar söz çıktı. Yanlışıları izah edelim derken, Başka şerik koşanların, şirk koşanların durumlarını anlatalım derken, Yunan felsefesi filan derken iş böyle geçti.

(*Lâ şerîke leh*) “Allah’ın o ulûhiyette ortağı yoktur.” İki tanedeğildir, üç tane değildir, beş tane değildir, on tane değildir; tektir.

هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ

(الزمر: ٤)

(*Hüva’llâhü’l-vâhidü’l-kahhâr*) [O, tek ve kahhâr olan Allah’tır.] (Zümer, 39/4)

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

(الإخلاص: ١)

(*Kul hüva’llâhu ehad.*) “De ki o Allah bir tektir. Hiç bir yönden şerîki nazîri yoktur. Hiç bir şekilde başka birlere de benzemez. Bir tektir, biricik tektir.” (İhlâs, 112/1)

Öyle bir ki başka birlere benzemez. Çünkü bölünmez. Biri bölersin yarım olur, bir daha bölersin dörtte bir olur; öyle bir, bir değil... Bölünmez, tek, yegâne, eşsiz, emsalsiz, misalsiz, vezirsiz, müşirsiz, şeriksiz Rabbimiz.

(*Lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamd*) “Mülk onundur, hamd onundur.”

Mülk ne demek? Allah'ın bir sürü emlâki var mı demek? O basit bir mâna... Ne demek?

Mülk egemenlik demek. Egemenlik Allah'ındır, hâkimiyet Allah'ındır. Hak, mülkünde tasarruf eder. *Keyfe mâ yeşâ*, isterse yok eder, isterse var eder. Allah mülkünü istediği gibi çeker çevirir yönetir.

وَلَا يَتُودُهُ حِفْظُهُمَا

(البقرة: ٢٥٥)

(*Ve lâ yeûdühû hıfzuhümâ*) [Onları koruyup gözetmek kendisine zor gelmez.] (Bakara, 2/255)

Yönetmek de zor gelmez. Bunca milyonlarca mahlûkatın hepsinin hâcetini duyar, hepsinin hâcetine erişir, hepsinin rızkını verir, yaşatır öldürür. Var eder, yok eder. Her şey ondan. Hiç zor gelmez.

(*Lehü'l-mülk*) Mülk onun; egemenlik, hâkimlik, hükümranlık onundur, o yapıyor. Her şeyi o yapıyor. O dilemezse sen elini kaldıramazsın, gözünü kırpamazsın, böyle kalırsın, mahvolursun, varlığını bile sürdüremezsın. Birden yok olursun.

Ol dedi bir kerre var oldu cihan;

Olma derse, mahvolur ol dem hemân.

“—Hocam, demek egemenlik onun mu? Aman o zaman onun emrini tutayım, ona uygun hareket edeyim!”

Öyle ya... Bir polisten korkuyorsun, Allah'tan korkmuyorsun! Bir düşmandan korkuyorsun, bir hastalıktan korkuyorsun, bir mikroptan korkuyorsun, iğne ucu kadar bir mikroptan korkuyorsun ama Allah'tan korkmuyorsun.

Vasıttadan iniyoruz, kibar bir aile önde kadın kürklü, çocuk kürklü.

“—Şimdi seni akrabalarımız karşılar çocuğum.” diyor, anne.

“—Ellerini sıkmayayım, mikrop olur değil mi?” diyor, mikroptan korkuyor küçük çocuk.

Akrabasının elini sıkmayacak, öpmeyecek. Hastalığı veren de sıhhati veren de Allah'tır. O kadar da korkma. Allah bu makineyi öyle yaratmış ki bu vücut makinesi neler çekiyor.

Şu bizim teneffüs ettiğimiz havada, köprü üstündeki bir cm³ havada, tırnak kadar havada beş milyon mikrop saymışlar. Allah onlara fırsat verse, sen bir dakika duramazsın. Allah onları yenecek kuvveti de veriyor. Öyle o kadar titizlenme, akrabaya muhabbetini o kadar zedeleme, çocuğun zihninde büyütme! Evet, pisliğe basma ama bir el sıkmaktan, el öpmekten de hemen hastalık gelip insanı kemirip götürmez.

“—Hastalığın bizâtihi sirayeti yoktur.” diyor, büyüklerimiz. Ne demek?

“—Allah dilerse hasta eder, dilemezse etmez.” demek.

Tedbire riayet edeceğiz ama o kadar da korkma! O zaman doktorların hepsinin ölmesi lazımdı; hastalarla uğraşıyor, ölmüyor işte.

(*Lehü'l-mülk*) “Mülk onundur. (*Ve lehü'l-hamd*) Hamd ona aittir.”

“—Hocam, her şey ondan olunca, o zaman anladım ki bana gelen her türlü nimet de ondan...”

Maşaallah! On üzerinden on aldın. Tabii her şey ondan, o zaman ona hamd edeceksin. Hamd onun, el-hamdü lillah, övgüler onun.

Yâ Rabbi! Ne nizam koymuşsun. Bunu hangi mühendis yapabilir? Mühendislerin aklı bile yetmiyor. Şu küçücük sinek, bir dakikada kanadını kaç bin defa çırpıyor. Nerede bunun motoru nerede, makinesi nerede, dişli çarkı nerede? Benzini nereden alıyor? Süper benzin mi alıyor normal benzin mi alıyor?

Bu balıklar bu suyun içinde nasıl yaşarlar? Suyun içinde havayla yaşıyor, sübhânallah!

Balık suyun içinde nasıl yaşıyor? Hava ile. Ama havada ölüyor.

Sübhânallah! Gel bu işe akıl erdir.

Midene et yiyorsun âfiyet olsun, miden de etten; ama et eti öğütüyor, hazmediyor.

Sübhânallah! Bu işleri aklım almadı. Etten mide, yediğin eti öğütüyor. Nasıl yapmış? İncelersen biliyorsun tabi. Tam yemek yiyeceğin zaman mide bir salgı salgılıyor, bütün duvarlarını badanalıyor. Ondan sonra ikinci bir salgı salgılıyor. Laboratuvar orası, küçük görme, Refik Saydam Hıfzısıhha Enstitüsü gibi.

Ondan sonra oraya bir salgı daha salgılıyor; asit, gelen gıdaları eritiyor. O asitli ilk salgı salgılanmasa, etrafı boyamasa, kaplamasa, o mideyi kemirir.

“—Ülser oldum, gastrit oldum.” Hasta olur insan. Bak ne nizam...

(Lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamd)

El-hamdü lillah yâ Rabbi! Ben hasta değilim, çok şükür, el- hamdü lillah. Hasta olanlara da şifa versin Allah. El-hamdü lillah, memleketimizde harp darp yok... Harp olanlar da sulha ersin...

Memleketleri istilaya uğrayanlar da kurtulsun... Düşünsek bak hamd edilecek nelerimiz var...

El-hamdü lillah, kapalı bir yerde oturmuşuz. Ya oturacak bir yerimiz olmasaydı ayakta kalsaydık? Ya yağmurun altında kalsaydık? Burasının iklimi yumuşak. Ya eksi otuz derece sıcakta sıfırın altında olsaydık, yakacağımız olmasaydı?

Karnımız tok da şimdi oturuyoruz, karnımız aç olsaydı hiç bu laflar kulağa girmezdi ki. İnsanın aklında baklavalara, börekler, tavuklar uçuşur. Karnımız tok el-hamdü lillah... Aç bile olsan dersin ki; “Ben şuradan çıkarım, şurada kebabçı var, bir kebab yerim, bir lahmacun yerim.”

Ya olmasa? Ya kıtlık olsa?

Bak bir zaman olmamış da badem kabuklarını öğütmüşler, onları yemişler.

Benim amcalarım Kafkasya'ya harbe giderken, yolda aç açık kalmışlar, çarıklarını pişirmişler, yemişler.

“—Bayağı da tatlı oluyor ya molla Mehmed!” demiş birisi ötekisine.

Çarık yemişler. Çarıkta et yoktur, biliyorsunuz deri. Sığır ayaklarının bastığı birikintilerden suları içmişler. Şimdi biz çeşme beğenmeyiz, su beğenmeyiz. İnsanlar ne sıkıntılar çekmiş...

Filistin cephesinde birisi portakal yemiş, kabuğunu yere atmış. İki gözü âmâ bir kadın, bir şey atıldığını anlamış, gelmiş, el yordamıyla onu bulmuş. Anlatıyor, kitabına yazmış.

Eline almış, portakal kabuğu. Portakal kabuğu olduğunu anlamış; çiğnemiş, çiğnemiş.

Sen hiç portakal kabuğu yedin mi? Acı olur. Çiğnemiş çiğnemiş de kendisi yutmaya kıyamamış, kendisi yese ihtiyacı var ama kucağındaki yavrusuna vermiş. Ne sıkıntılar çekmişler. Biz şimdi ne nimetler içindeyiz...

Bize nimet fazla geldiğinden azıyoruz. Azgınlık!

“—Filanca gazete cebinde, aç bakalım!”

“—Aman hocam, açılır mı burada, burası cami...”

“—Ne var onun içinde?”

“—Hocam, ne sen sor, ne ben söyleyeyim.”

“—Neden orada?”

Karnı tok, sırtı pek, nefsi Hacıvat Karagöz gibi onu ortaya itiyor:

“—Yar bana bir eğlence!”

Kendisine eğlence arıyor. Karnı tok, sırtı pek, dertsiz gamsız...

Evet, mülk onundur, egemenlik onundur, hamd onundur. (*Yuhyî ve yümît*) “Hem yaşatır hem öldürür. Yaşatan da odur, öldüren de odur. Hayatı veren de o, ölümü nasip eden de o...” Vadesi yettiği zaman insanı öldüren de odur. Her şeye kâdirdir.

(*Bi-yedihi’l-hayr*) “Hayır onun elindedir, ekseriyetle hayır işler.” Kul cezayı hak ederse, o zaman cezalandırır. *Erhamü’r-râhimîn*’dir, çok *Sabûr*’dur.

Sabûr ne demek? Allah CC çok sabredicidir. Kâfire birden yumruğunu vurup onu ezmez.

Senin elinde bir sineklik olsa, sinek de tam senin masanın üstüne konsa; “Sen misin demin beni ısırın, çat!” öldürürsün. Tamam, masanın üstüne resmini çıkardın.

Allah-u Teâlâ Hazretleri her şeye kâdir, dilerse günah işlediğin zaman olduğun yerde senin resmini çıkarır. Ama (*bi-yedihi’l-hayr*) hayırlar elindedir, merhameti çoktur.

Şer de elindedir ama niye *bi-yedihi’l-hayr* diyor? Merhametinin çok olduğunu göstermek için. Hayra da şerre de kâdirdir. Dilerse kâinatı bir anda yok eder. Dilerse kahreder ama hayır elindedir. Hayrı gâliptir, hayrı çok eder.

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr.*) “Onun her şeye kudreti yeter, hiçbir şeyden acizliği yoktur.”

Neden pekiyi kâfirlere fırsat veriyor? Madem gücü yetiyor; şu edepsizlere, şu âsilere, şu münkirlere, şu Allah’a sövenlere bir ceza verse ya...

Verecek merak etme! Verecek de onları da nümune olarak tutuyor, eşantiyon. Onları da tutmasının hikmeti var.

İşte bak bunlar kâfir, işte bu kâfirlerin felsefesi bu... İşte bunlar mü'min, işte mü'minlerin imanı bu... Cihan halkı her ikisini de görüyor. Beğenip bir tarafa gidecek. Hayra giderse Allah ecir verecek, şerre giderse ceza verecek. Yoksa şerri istemeseydi yaratmazdı, şeytana fırsat vermezdi.

Şeytan dedi ki:

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ

(الأعراف: ١٤)

(*Kàle enzırnî ilâ yevmi yüb'asûn*) “Yâ Rabbi! Bu insanların tekrar kabirden kalkıp baas olacakları zamana kadar bana imkân tanı, ben bunları aldatacağım.” dedi. (A'raf, 7/14)

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ

(الأعراف: ١٥)

(*Kàle feinneke mine'l-munzarîn*) [Allah, Haydi, sen mühlet verilenlerdensin!' buyurdu.] (A'raf, 7/15)

“—Haydi bakalım, sana imkân verdim, aldat aldatabildiğini...” dedi.

İsteseydi vermezdi. O zaman insanlar hiç aldanmazdı. Hep doğru yolda yürürlerdi ama şeytan var ortada, melek var. Hayır var, şer var. İyilik var, kötülük var. Kâfir var, mü’min var. Her şey zıddı ile zâhir olur.

Kötülük olmasa insan iyiliğin kıymeti bilmez. Kıtlık olmasa bolluğu anlamaz, hastalık olmasa sıhhati anlamaz. “Kullar her şeyi görsünler.” diye, bu kâinatın düzenini, nizamını Allah öyle kurmuş. Eşantiyonu var, camekânda hepsi var. Allah-u Teâlâ hazretleri herkesi bir sebebe bağlamış, herkesin önünde ibretleri sermiş, serbest de bırakmış.

“—Nasıl istersen öyle işle kulum; istersen bana hamd et, istersen mü’min ol, istersen kâfir ol, sen bilirsin! Ama kâfir olursan, cehenneme kadar yolun var. Mü’min olursan, cennetime, cemalime erdiririm.” buyurmuş.

“—Anladım, o zaman hepsinin yeri varmış hocam.”

Kötülükleri engellemeye çalışmak, iyilikleri hâkim kılmaya çalışmak... Gafilleri ikaz edeceğiz, cahillere öğreteceğiz, kâfirlere imanı telkin edeceğiz, Allah’ın dinini yeryüzünün her yerine yaymaya çalışacağız. Bizim de vazifemiz o.

Eğer kâfir olmasaydı, ben kime ilây-ı kelimetullah yapacaktım, kime tebliğ yapacaktım? Bak bana da bir imkân çıktı. Hani dükkâncılar yazıyor ya:

“—Müşteri velinimetimdir.”

Neden? Müşteri olmasa dükkânın ne kıymeti var? Her şeyin yeri var.

Her şeye kâdir olduğu halde kâinatı böyle yapmış; hepsi hikmetli... Çekil bir kenara, arkanı da şöyle bir daya, bak kâinatın hadiselerine! Hepsi hikmetli, hepsi güzel!

*Ey lütfu çok, kahrı güzel,
Lütfun da hoş, kahrın da hoş.*

*Gelse celâlinden cefâ,
Yahut cemâlinden vefâ,
İkisi de câna safâ;
Lütfun da hoş, kahrın da hoş!*

Hepsi güzel... Allah Allah, ne güzel kahrediyor kâfiri! Mütemerrid, alçak herif, ne kadar şöyle şöyle yaşadı, şu son hâline bak! Allah Allah, Allah Allah...

İnsan hayretler içinde kalıyor, her şeyin yerli yerinde olduğunu görüyor.

(*Ve hüve alâ külli şey'in kadîr*) “Onun her şeye kudreti yeter, hiçbir şeyden acizliği yoktur.”

(*Lâ ilâhe illa'llâhu vahdehû lâ şerîke leh, lehü'l-mülkü ve lehü'l-hamdü yuhyî ve yümîtü, bi-yedihi'l-hayr ve hüve alâ küllî şey'in kadîr*)

Ne güzel mânaları varmış, sevabı ondan çok oluyor.

c. Kim Hayra Davet Ederse

Diğer hadîs-i şerîfe geldik.

İbn-i Ömer RA'dan rivayet edilmiş. Bu hadîs-i şerîfte Peygamber SAS Hazretleri buyurmuş ki:⁴

مَنْ دَعَا إِلَى هُدًى، كَانَ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلُ أُجُورِ
مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا؛ وَمَنْ
دَعَا إِلَى ضَلَالَةٍ، كَانَ عَلَيْهِ مِنَ الْإِثْمِ مِثْلُ لُثَامِ
مَنْ تَبِعَهُ، لَا يَنْقُصُ ذَلِكَ مِنْ آثَامِهِمْ شَيْئًا

(حم.م.د.ت.ه. عن أبي هريرة . الطبرانی عن ابن عمر)

*(Men deâ ilâ hüden, kâne lehû mine'l-ecri misle
ücûri men tebiahû, ve lâ yenkusu zâlike min
ücûrühüm şey'â; ve men deâ ilâ dalâletin, kâne
aleyhi mine'l-ismi mislü âsami men tebiahû, ve
lâ yenkusu zâlike min âsamihim şey'â)*

(Men deâ ilâ hüden) “Kim bir hidayete çağırırsa, davet ederse...” Sâlih amele, Allah'ın rızasına uygun bir işe, dinin kabul ettiği hoş bir meseleye, bir güzel işe kim çağırırsa...

⁴ Müslim, *Sahih*, c.XIII, s.164, no:4831; Ebu Davud, *Sünen*, c.XII, s.214, no:3993; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.397, no:9149; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.I, s.318, no:112; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.XI, s.373, no:6489; Begavi, *Şerhü's-Sünneh*, c.I, s.103; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XV, s.780, no:43077; *Camiü'l-Ehadis*, c.XX, s.302, no:22165.

“—Ey cemaat-i müslimîn, gelin şöyle yapalım! Şöyle yapın, böyle yapmayın; helâl yeyin, haram yemeyin; insanlara kötülük yapmayın, iyilik yapın; kimseyi aldatmayın, kendiniz aldanırsınız. Kimseye zulüm etmeyin; zulüm kıyamet gününde zulümattır, karanlıklara gömülür gidersiniz. Kendinizi aldatırsınız, riya etmeyin...” gibi güzel şeylere kim davet ederse, kim de onu dinlerse...

Davet ettin, karşı taraf da kabul etti.

“—Gelin filanca köyde bir mescid yapalım.”

“—Haydi yapalım.”

“—Yaptık.”

“—Ne oldu şimdi?”

“—Dediğini yaptık.”

(Kâne lehû mine'l-ecri misle ücûri men tebiahû) “Ona tâbi olanların ecirleri kadar ecir o kazanır.”

“—Herkes köyünde bir çeşme yaptırmaya kalksın.” dedik, herkes de yaptırdı.

Hepsi sevap aldı mı? Aldı.

Söyleyen de hepsinin sevabı kadar sevabı yine aldı.

(Ve lâ yenkusu zâlike min ücûrühüm şey'â) “Ama onun aldığı ecir ötekilerden keserek değil; ötekilerin ecrinden hiçbir şey eksilmeden bu da ecir aldı.”

“—Hocam, o zaman tamam, ben mesleği seçtim.” Ne yapacaksın?

“—Ben bundan sonra insanları hidayete, doğru yola çağıracağım. Kolay; onlar ne kadar hayır işlerse, benim defterime de yazılır.”

Tabii, eskiler öyle yapmış. Zaten ekseriyetle dinimizi güzel öğrenmiş akıllı insanlar, insanları doğru yola çağırmış, hayatını hayırlarla doldurmuş. Şu memlekete şöyle bir bak, gör:

Çeşmeler hayırdır, camiler hayırdır, hamamlar hayırdır, hanlar hayırdır, her taraf hayır doludur. Hayrât u hasenât doludur.

Bak kesme taştan şu camiyi yapmış; kurşunlu kubbesi, minaresi, son cemaat yeri. Kaç asır önce... İkinci Bayezid zamanından bu tarafa kadar dört asır yaşamış, dört yüz sene yaşamış. Ne güzel!

Eğer bu cami olmasaydı... İstanbul'da bütün binalar var; biz de bu mahallede oturuyoruz, cami yok, ne yapacaktık?

“—O zor hocam, o zaman hepimiz bir dernek kuracaktık, derneğe üye bulmaya çalışacaktık, üyeliğe kapı kapı dolaşacaktık; ‘Aman biraz para ver, ne olur bir arsa alalım.’ Arsayı aldık, ondan sonra; ‘Aman bir inşaat yapmamız lazım, para verin.’ Ondan sonra kurşun alacağız, kilosu bu kadar. Taşçı şu kadar istiyor, boyacı bu kadar istiyor...”

“—Bir tamir yapalım.” dedik, değil mi? Cami güzelleşti, boyandı. Kenarları tahta oldu, içi dışı boyandı, maşaallah, güzel bir şeyler oldu.

O kadar kolay olmuyor. Bir tamir edilen bir şeyi, bir de bunun yeniden yapılmasını düşünün. Demek ki yapılmış.

İşte bunların yaptırılmasına kim sebep oluyorsa, o yaptıranlar da yapanlar kadar ecir alır. Memleketimiz hep böyle hayır doludur.

Hem yalnız bizim memleket değil, bizim dedelerimiz Allah'ı düşünüp de yaşadıkları için, bizim memleketimizin dışında kalan yerlerde de dedelerimizin eserleri doludur:

Libya'ya gittim, iftihar eyledim.

“—Türk müsün?” dediler.

“—Türküm.” dedim.

İrkçılık yapmak değil de, Libyalılar başka ırktan ya, Arap ya;

“—Türk müsün?” dediler.

“—Türküm.” dedim.

“—Burası sizin eserlerinizle dolu.” dediler. Müzeye gittik, muhtelif ırklardan insanlar var:

“—A işte bu sizin eseriniz, bu sizin eseriniz, bu sizin eseriniz...” El-hamdü lillâh, Şam öyle, Bağdat öyle, Hicaz öyle, Belgrad öyle, Sofya öyle, Selanik öyle, Atina öyle... Her tarafa hayrât yapmışlar.

Neden?

Allah'a inanmış; sevap kazanayım diye yapıyor.

Bunun aksi de doğrudur. Hadîs-i şerîfin öbür kısmı: (*Ve men deâ ilâ dalâletin*) “Kim bir dalâlete çağırırsa.”

“—Gelin, düğünden gelini kaçıralım!”

Sapık bir işe çağırıyor. Arkadaşları, on kişi katıldılar. Veyahut birisi:

“—Bundan sonra bu memlekette töre olsun ki herkes düğünde beş kasa rakı alsın, dağıtsın, herkes içsin!” dedi.

“—Olur, bundan sonra hep böyle yapalım!” diyorlar.

O köyde ondan sonra hep böyle yapılmaya başlanıyor. İşte çeşit çeşit şeyler olabilir.

“—Dansöz oynatalım, sünnet düğününü falanca yerde yapalım da şöyle şaşaalı olsun.”

Kim bir yanlış işi, sapıklık işini böyle ortaya koyarsa, insanları davet ederse, insanlar da ona uyarsa, günaha girerler. Ama o günaha girenlerin günahları kadar bir misli de o dalalete ilk çağırana gider.

Onun için dikkat edin, eski köye yeni âdet çıkarıp ortaya sapık sapık şeyler getirmeyin.

Neden?

Siz ölür giderseniz, mezarda size boyuna günah gelir.

“—Nereden geldi? Ben öldüm, defterim kapandı.”

Kapanmadı! Sen o kötülük âdetini yaydın, oraya koydun. Senden sonra hep onlar işleniyor, işlendikçe sana daha çok kötülük yığılacak. Kıyamete kadar böyle mezarının üstü göklere kadar kötülük dolacak, sen hesapta gününü göreceksin.

Onun için kötü bir şeye yol açmayın, kötü bir âdet çıkarmayın. Hidayeti yaymaya çalışın; dalalet yaymaya çalışmayın, sapıklık yaymaya çalışmayın.

Bazı kimseler bu milleti dininden döndürmek istedi. Yabancı damızlık şey aşlamaya çalıştılar, Yunanlıların bâtil dinini aşlamaya çalıştılar.

Ne oldu?

Bu dünyada kimse bâki değil, hepsi göçtü. Onların peşinden giden; dinini, imanını, milliyetini, âdetini, örfünü unutan insanların hepsinin vebali onlara hâlâ yazılıp duruyor.

Nurettin Topçu merhum kitabında yazıyor. Adamın birisi Balıkesir’de önden gidiyormuş, Nurettin Topçu da arkadan geliyor. Yolun kenarına bir fidan dikilmiş, adam eşeğiyle gidiyor. Gitmiş fidanı kırmış, dallarını yolmuş, eşeğe vurmak için değnek yapacak. Nurettin Topçu merhum kızmış, yetişmiş arkasından demiş ki:

“—Ya bu yaptığın günah değil mi, Allah’tan korkmaz mısın?” Bunu köylüye diyor.

Köylü bakmış:

“—Geç beyim, geç! Biz onların boş olduğunu anladık!” demiş.

Sen, “Din, iman, ahlâk, âdâb boştur, hurafedir, din afyondur.” diye öğretir misin? Bak fidan bile yetişmez. Kibriti çakıyor; “Tarla yapacağım.” diye ormanı yakıyor.

İman olmadı mı, ne fidan kalır, ne orman kalır, ne para kalır ne pul kalır; rüşvetlerle memleket satılır. Memleket satılır da şaşar kalırsın.

Din gitti mi her şey gider, hiç bir şey kalmaz. İnsanlık gider, fazilet gider, ahlâk gider. O tutuyor, milletin haberi yok. Sanıyor ki şunu alıversem iyi olacak. Ya sen onu alıverdirdin mi, altından her şey gidecek.

İbadetler zor geliyor da yapmak istemiyorlar. Şehvetli şeyler de karşılarında tatlı tatlı duruyor, onları da canları çekiyor.

Arada bir mâni var. Nedir? Din.

Bu dini kaldırdık mı o şehvetli şeylere kavuşuruz. Vur patlasın çal oynasın bir ömür süreriz ki, oh gel keyfim gel...

Ama öyle değil. Sen öne birazcık sürersin ama memleket çürür, ahâli çürür, ondan sonra ayıkla pirincin taşını.

“—Harp et.” dersin, harp etmez.

“—Memleketi koru.” dersin, korumaz.

“—Rüşvet yeme.” dersin, engelleyemezsin.

“—Haram yeme.” dersin, engelleyemezsin.

Her Şey hile hud'a. Senet verir, senedini ödemez. Borç edinmiŐtir, borcunu vermez. İŞler böyle gider.

Allah bizi dinsizlik felaketine uŐratmasın. Dinimizin kadr ukıymetini bilip, dinimize sarılıp, dünyamızı âhiretimizi kurtarmak nasip etsin... Cemiyetimizi mes'ud bahtiyar cemiyet eylesin...

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin yolunca yürümeyi, iman-ı kâmil ile göçmeyi, cennetine cemâlîne ermeyi cümlemize nasib eylesin...

Fâtiha-i Őerife mea'l-besmele!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŐAN

20. 01. 1995 - İskenderpaŐa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

